

بررسی مزایا و معایب طرح BRT تبریز و پیشنهاد طرح جایگزین

فرهاد بلوری^{1*}، ابراهیم اسدی²

1- دانشجوی گروه مهندسی عمران، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان. f_bolouri@yahoo.com
2- عضو هیئت علمی گروه مهندسی عمران، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان. Asadi@azaruniv.ac.ir

*نویسنده مسئول

چکیده

شهرهای بزرگ با افزایش جمعیت و در نتیجه افزایش رفت و آمدها در سطح شهر، ملزم به اجرای طرح‌های حمل و نقلی جدیدتری هستند. همچنین، افزایش تدابیری برای حمل و نقل عمومی و تشویق مردم به استفاده از آن؛ بعلاوه کاهش ترافیک، کاهش آلودگی هوا و مزایای دیگر از اولویتهای شهرها محسوب می‌شود. در این میان، شهر تبریز نیز مستثنا نبوده و به علت افزایش مهاجرت و افزایش جمعیت، در حمل و نقل به روش‌های جدیدی نیازمند بوده است و همچنین کاهش بار ترافیک شهر و کاهش آلودگی هوا از دغدغه‌های آن محسوب می‌شود. یکی از تدابیر حمل و نقلی، سامانه اتوبوسهای تندرو (BRT¹) می‌باشد. شهر تبریز تقریباً همزمان با شهر تهران شروع به استفاده از این طرح جامع کرده است. این طرح که دارای معایبی همچون سرعت کم، یک طرفه کردن خیابانها، وجود تقاطع‌ها، تولید آلودگی، کمبود ایمنی و تصادفات است، باید با سیستمی بهتر که فضای شهری را اشغال نمی‌کند و دسترسی بهتر دارد، جایگزین شود. در این مقاله به روش کتابخانه‌ای مزایا و معایب این طرح بررسی شده و با بررسی دقیق‌تر این عوامل، راهکار پیشنهادی به نام «منوریل» همراه با کلیات اجرایی ارائه شده است. طرح اجرایی دارای دو خط منوریل عبوری از روی رود میانی تبریز و بلوارهای اصلی شهر به همراه اجرای خیابانهای عریض شمالی - جنوبی می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: BRT، منوریل، ترافیک، حمل و نقل عمومی، طرح ترافیکی

1- مقدمه

با افزایش جمعیت شهرها و در نتیجه آن، افزایش ترافیک، آلودگی هوا و... راهکارهایی برای افزایش استفاده از حمل و نقل عمومی با شرایط بهتر در شهر ضروری می‌باشد. یکی از این راهکارها که می‌تواند این شرایط را دارا باشد، سامانه اتوبوسهای تندرو (BRT) می‌باشد. طبق تعریف Lowson (2003)، یک خط BRT، تلفیقی از تکنولوژی سیستم‌های حمل و نقل هوشمند، با اولویت ترانزیت، جمع‌آوری سریع کرایه مناسب و یکپارچگی با سیاست کاربری زمین جهت ارتقای عملکرد سیستم اتوبوس می‌باشد [1]. همچنین Wright (2005)، BRT را چنین تعریف می‌کند: «سیستم حمل و نقل عمومی انبوه اتوبوس محور که حمل و نقل شهری سریع، راحت و مقرون به صرفه ای را به ارمغان می‌آورد [2]». آنچه از تعاریف مختلف BRT بدست می‌آید، BRT شامل تمامی برنامه و فعالیت‌هایی می‌شود که باعث می‌شود خدمات اتوبوس شهری، سریع‌تر، مکررتر، سالم‌تر و با مطلوبیت‌های بیشتر همچون تهویه خوب، جایگاه انتظار امن و... ارائه شود [3].